

Att personer med

NPF – Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar

**Mun-H center
7de maj, 2020**

Andreas Svensson

NPF – konsulent
Special Pedagog
Ågrenska

ADHD

Tre olika varianter:

1. **Huvudsakligen**
Uppmärksamhet/koncentration
2. **Huvudsakligen**
Impulskontroll/hyperaktivitet
3. **Vanligast är en kombination av 1 och 2**

OCD

Tvångstankar och tvångshandlingar

Tourettes

Obetingade tics

AST

Autismspektrumtillstånd

Autism

ADD och Asperger

- Finns ej med i senaste diagnosmanualen, DSM

ADD: Adhd, variant 1

Asperger: Benämns numera som Autism

***Add** sätts fortfarande som diagnos*

***Asperger** finns kvar eftersom det är personer som tidigare fått diagnosen.*

ADHD

Vardagliga funktioner och Energireglering

Planering

Impulskontroll

Tidsuppfattning

Strukturering

Uppskjutande

Uppmärksamhet

Prioritering

Känsloreglering

Koncentration

Hyperaktivitet

- **Ofta svårt att vara stilla**
- **Vill ofta lämna ofta sin plats** - där personen förväntas att vara – klassrummet, mötet, gemensamma samlngen
- **Rastlöshet**
- **Intensitet** - Känslan och upplevelsen att alltid vara ”på språng” eller gå på högvarv
- **Svårt att vänta in** – Det märks inte alltid, men känns oftast inombords

Men tänk på att en hyperaktivitet kan vara riktad inåt och vara svårare att uppfattas av andra

Motorik

Den gamla diagnosen DAMP:

Dysfunktion av
Aktivitetskontroll/Uppmärksamhet
Motorik och
Perception

...Så bli inte
förvånade om
någon med **ADHD** i
vissa situationer
har svårt med
motoriken eller är
känslig för
sinnesintryck

Autism

AST

Autism

Autistiska drag

ASD

Asperger

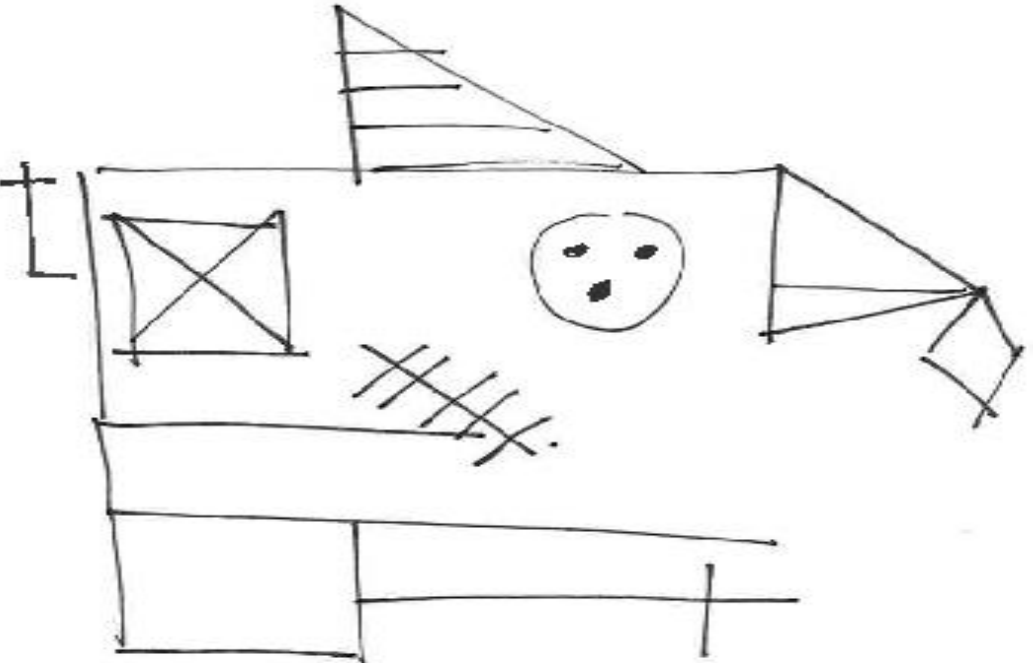
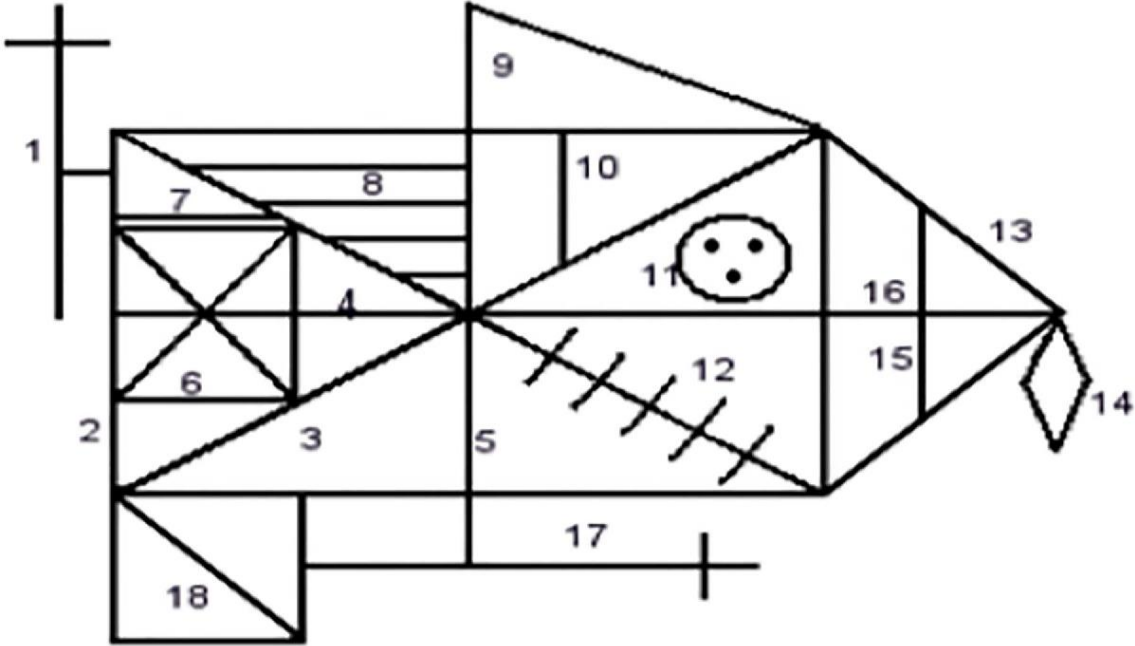
Atypisk Autism

Autismspektrum

Central
Koherens

Mentalisering
(Theory Of Mind)

Perception

AST - Autismspektrum

- **Sociala sammanhang** – samspel med andra
- **Läsa av andra** – kroppsspråk och uttryck
- **Lätt med konkret information** – Svårare med undertoner

- **Lättare med detaljer** – svårare med övergripande sammanhang
 - **Begränsad flexibilitet** – svårare med förändringar
 - **Orsak och verkan** – Automatisk se sin del av påverkan
 - **Perception** – Förstärkta sinnen
-

Sinnesintryck

- Förstärkta sinnen
 - Lukt
 - Syn
 - Smak
 - Hörsel
 - Känsel

Vad tycker du om?
Vad underlättar?
Vad försvårar?

En kort paus och frågor (?)

Två viktiga begrepp

Flyktsplats

Bestäm någon eller några platser att rymma till när det blir kaos, en härdsmäta och eleven tappar självkontrollen och måste komma bort.

*”Har du några Flyktsplatser? Vet du vad det är?
Vi hittar några platser att kunna fly till när du måste komma undan, så vet vi att vi alltid ses där efteråt”*

Nödutgång

Bestäm hur ni gör om det skulle bli panik
Ni har en gemensam signal och då vet ni båda varför, ni har en plan, en nödutgång och ni tar den direkt.

”Om du tar mig i handen, så går vi direkt och sätter oss i bilen. Vi tar med något gott, något att göra och något som är skönt att ha i bilen”

Vad gör vi när det inte fungerar?

-Eller, vad avgör att det vi gör fungerar?

Jag gör så här:

Gå igenom varje miljö
utefter KASAM
(Känsla av sammanhang)

KASAM

Meningsfullhet
Begriplighet
Hanterbarhet

Metoder för gruppen

Metoder för individen

För mer **meningsfull**
aktivitet

För mer **begriplig**
aktivitet

För mer **hanterbar**
aktivitet

Detta behöver vi
börja göra:

Detta behöver vi **sluta**
göra:

Detta behöver vi
fortsätta med:

Några sammanfattande grunder

Återkommande rutiner

Beskrivande bilder

Visa på flera olika sätt (Rita, berätta, visa med kroppen...)

Tänk på Perceptionen;

Rädslor och fobier?

Intressen och fascinationer?

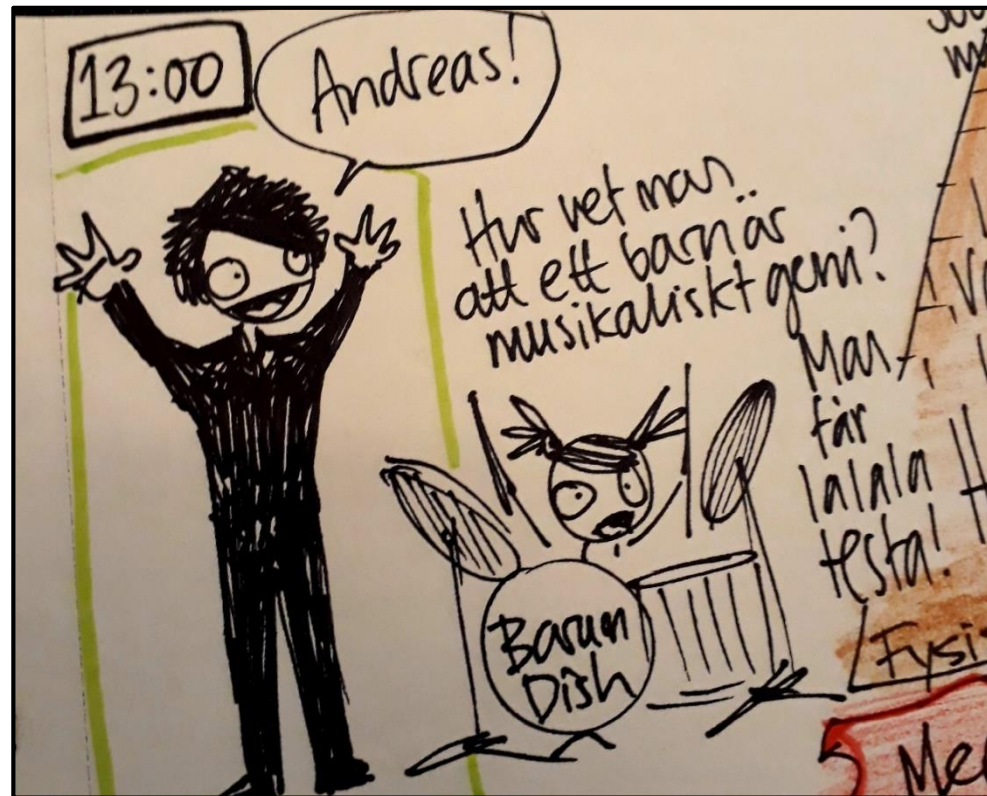
Samarbeta, ha det bäst och fundera på om ni också tycker om KASAM

Andreas Svensson

Special pedagog
NPF-konsulent
Ågrenska

andreas.svensson@agrenska.se

www.agrenska.se

Serietecknare och illustratör, Yvette Gustafsson